

Sextonde söndagen efter trefaldighet, Döden och livet

Döden och Livet, Luk 7:11-17

Dagens tema är inte av den nätta typen. Det ryms ganska mycket mellan döden och livet. Om vi tittar på dagens text så handlar den om att Jesus ger en död kille livet åter. Att en död får liv igen är ju något som får en att häpna. Det är ju inget som sker var dag. Det finns i och för sig diverse tips och relativt detaljerade manualer på nätet för den som ska väcka en död till liv. Men användandet av sådana är nog minst sagt ovanliga. Åtminstone med positiva resultat. Sedan finns det vittnesbörd om att döda uppväcks också idag. Jag har inte heller någon anledning att döma ut dessa som bara påhitt, om Gud skulle vilja uppväcka en död idag så kan man nog lugnt säga att det är i hans makt att göra så.

Att en död väcks till liv var inte heller vardagsmat för de människorna som bevittnade det som hände. I vers 16 kan man se att de fylldes av fruktan. Men att något sådant som ett uppväckande alls kunde hända var ändå lite mer självklart för dem än för oss idag. Deras stora undran var nog inte så mycket baserat på om det kunde göras som att väldigt få kunde göra det. De levde med det Gamla Testamentet som bakgrund för sin förståelsehorisont på ett sätt som påminner om hur den moderna vetenskapen ligger bakom vårt sätt att förstå världen och livet idag. Att uppväcka döda är visserligen inte något som är vanligt i GT heller men det finns ändå några tillfällen då detta sker. Bland annat så uppväcker både Elia och Elisha var sin pojke. Det är därför inte konstigt att vittnena till Jesus under därför konstaterar att "En stor profet har uppstått bland oss". Att Jesus påminde om Elia eller till och med var Elia som återvänt var inte heller en ovanlig åsikt. När Jesus frågar lärjungarna vem folket säger att han är svarar de att en del just menar att han är Elia. Eftersom inte Elia dött utan precis som Jesus haft en himmelfärd var det inte långt borta för många att tro att han nu återkommit.

Så för oss idag, med den naturvetenskapliga förståelsebakgrund som vi har, blir den övergripande frågan till texten, "kan verkligen döda uppstå?". Men för judarna blev den stora frågan "vem innebär detta att Jesus är?". Om man tittar på var i evangeliets sammanhang berättelsen finns så framgår det också att frågan om Jesus identitet var aktuell. I stycket före visas att Jesus också kommit till ickejudearna i berättelsen om hur den romerska officerens tjänare botas, och i stycket efter är det Johannes döparens tur att fråga vem Jesus egentligen är, är han den som ska komma eller ska de vänta på någon annan. Jesus svarar då också genom att hänvisa till de under och tecken som hänt, bland annat att döda står upp.

Man kan alltså se att dagens bibeltext vill säga något om vem Jesus är, inte vilka under som är möjliga eller hur vi ska uppväcka döda.

Då är det också intressant att jämföra berättelserna i GT där profeterna uppväcker döda och här när Jesus gör det. I Elias fall så är det en fortsättning på förra veckans gammaltestamentliga text där en änka offerar sitt sista mjöl och sin sista olja för att ge profeten något att äta. Och undret sker att mjölet och oljan inte tar slut. En tid senare så blir kvinnans pojke sjuk och dör. Elia ber då till Gud och man kan läsa att Herren hörde Elias bön, och pojken började andas och fick liv igen". Också i detta fall leder det till ett konstaterande om vem profeten är; "nu vet jag att du är en gudsmän och att det verkligen är Herren som talar genom dig".

I berättelsen om Elisha så är pojken som dött ett under i sig som Herren givit en kvinna och man där som var för gamla för att kunna få barn. När pojken ändå dör hämtar kvinnan profeten och det står

att Elisha "gick in i rummet och stängde dörren om sig och pojken och bad till Herren". Också nu lyssnar Gud till sin profets bön och pojken blir åter levande.

Jesus är Gud

Det finns en helt avgörande skillnad mellan dessa två berättelser och dagens text. Jesus ber aldrig till Gud. Han känner medlidande, rör vid båren, säger till pojken "stig upp" överlämnar honom till sin mor, men aldrig ber han. Nu blir det mer klart också för oss varför denna text säger mer om vem Jesus är än om att uppväcka döda. Jesus befallde döden, profeterna bad Gud om hjälp. Evangelisten kunde inte varit mer klar med att Jesus är Gud själv om han så skrivigt det rätt ut. Ibland kan man tvivla på vem Jesus är, det kommer med jämna mellanrum ut olika böcker som säger sig kunna bevisa att Jesus var det ena eller det andra, om han ens funnits. Dagens berättelse visar väldigt tydligt vem Jesus var. Han var och är Gud själv, inte en profet, vis man eller morallärare.

Om nu Jesus var Gud själv vad innebär det för oss idag? Nog skulle vi gärna att han kunde visa lite mer av sin makt också idag. Finns det inte många tragiska dödsfall, inte minst där barn drabbas, där hans medlidande borde leda till att han väcker den döde till liv igen? Men jag menar att han faktiskt gör det, han återuppväcker människor från död till liv varje dag. Och då menar jag inte vittnesbörd om hur någon i Kongo reser sig ur sin grav. Jag menar ett under som sker varje dag, här i Sverige i vår omgivning. Gud hindrar inte att någon av oss dör, och även för de pojkar som blev uppväckta i bibelberättelserna kom till slut döden ändå. Döden är en nödvändig del av våra liv, vår värld är väldigt långt från perfekt. Lidande och död är en verklighet i en fallen värld. Och som Queen sjöng "who want's to live forever?". Världen så som den ser ut vore ingen vidare plats att tillbinga evigheten. Så bortvända från Gud är vi att vi korsfäste Gud själv. Men när han dog för världens synders skull så vann också en seger över döden när han uppstod. Denna seger över döden delar han också med oss. När vi drar vårt sista andetag i livet här på jorden finns i dödens skugga också en hand uträckt. En hand som drar oss från död till liv. Liv som inte tar slut. Detta är undret som sker varje dag, detta är ett under som överglänsar alla de berättelser vi läste. Detta handlar om en uppståndelse till ett liv som inte tar slut.

Det finns sorg och död i livet. Den är en del av livet, inte motsatsen eller avsaknaden av liv.

Vi vet alla att vi ska dö men det är ändå en tanke som vi oftast gör det bästa för att förtränga. Vi är alldeles för upptagna med att leva för att tänka på att dö. I Sverige har vi en så fantastisk sjukvård att sjukdom och döden ses som något onaturligt. Döden är också trons kanske största utmaning. Att tro på Jesus är att lita på någon annan och livet igenom lyckas vi väl med lite olika resultat att leva upp till detta. Visst tror vi väl att Gud finns där men det känns ändå bra att kunna klara sig själv om något skulle hända. Vi litar kanske på Gud men framförallt tror jag att vi litar på oss själva. När vi inte längre gör det så hamnar vi ofta i en kris. Men i döden går det inte längre att lita på sig själv. Kroppen bryts ner, tanken grumlas. Vi befinner oss inför en oändlig utmaning när är som svagast. Om vi tror att Gud ska hjälpa oss, ja då måste vi tro att han fixar alltihop själv. I döden kan vi längre inte ge honom någon hjälp.

Innebär detta att vi är rädda för att dö? Givetvis kan man inte generalisera men för många av oss är det nog ändå en obehaglig sanning att livet som vi känner det har ett slut. Även som troende är

tanken på att lämna allt en obehaglig tanke. Dels eftersom vi har så många relationer som döden bryter och dels för att döden är något vi helt enkelt vet väldigt lite om. Dagens berättelse visar att Jesus är Gud och att han har makten över döden. Det finns ett löfte om att den som tror på honom inte ska gå under utan ha evigt liv. Hur detta eviga liv en gång blir vet vi väldigt lite om. Men eftersom Gud skapade världen som den ser ut, och eftersom det inte finns någon anledning att tro att han gjorde det utav någon annan anledning än att det var det bästa som var möjligt, så tror jag att det nog ändå kommer att påminna om världen så som den ser ut men med Guds totala närvaro.

Där vår kraft lyser med sin absoluta frånvaro, där finns också hans största närvaro. När Jesus ropar "Min Gud, Min Gud varför har du övergivit mig", bar han också vår dödsfruktan. Hans upplevelse av en radikal Gudsfrånvaro möjliggjorde för oss att dö med en Gudsfrånvaro. Kanske känner du ibland Guds frånvaro. Det finns något som kallas "Själens mörka natt", en känsla av Guds frånvaro som Johannes av Korset myntade men som en så andlig kvinna som Moder Theresa också upplevde. Befinner du dig i en sådan troskamp, eller om du hamnar i en sådan, glöm inte att Jesus delat denna kamp, att han finns med vid din sida och till och med hjälper dig bära dina tvivel.

Mitt i den djupaste sorg finns Jesus och han känner medlidande med oss.

Sedan är det viktigt att inte stirra sig blind på livet efter döden, jag tro på livet *efter* döden men tror också på livet *före* döden. Att vara livsbejakande är en viktig del i livet som kristen, kristen tro är inte världsfrånvänd. De under som vi läste om där människor som var döda återuppväcktes till liv visar att Gud ändå sätter stort värde på livet här på jorden. Det är också naturligt att vi sörjer de som dör. I berättelsen om Jesus och pojken kan man läsa att det som fick Jesus att agera var medlidande med änkan. Jesus har medlidande med oss som blir kvar, med de anhöriga som lever kvar. Saknaden efter den verklighet som relationen som en anhörig utgör kan aldrig ersättas med tron på något så främmande som en himmel. När vi är i sorg finns Jesus hand redo att ta vår. Inte för att dra oss upp ur vår sorg utan för att vandra med i vår sorg. Han har upplevt sorg som människa själv, han har gråtit, upplevt ångest, bitt Gud om nåd. När Jesus erbjuder oss att gå bredvid på sorgens stig så är det inte för att ge en klapp på axeln och säg att det är inte så farligt, utan när han går bredvid så vet han precis hur det känns. Han kan och vill hjälpa oss att klara av att bära sorgen, men han tar den inte ifrån oss. Sorgen är en del av kärleken. Den som älskat kommer också att sörja.

Dagens text lär oss på detta vis att Jesus är Gud och har all makt. Och att han finns bredvid oss i livets alla skeden, till och med i döden.

Du är aldrig ensam, Gud står vid din sida. Ett mäktigt och fantastiskt löfte.